

3. Ивакин А. А. Диалектическая философия: Монография / Алексей Аркадиевич Ивакин; Издание 2-е, перераб. и доп. – Одесса : Феникс; Сумы : Университетская книга; М. : ТрансЛит, 2007. – 440 с.
4. Поппер К. Что такое диалектика? / Карл Поппер // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://kph.ffs.npu.edu.ua/e-book/clasik/data/vopros/50.html> (10.05.2021).

Ключові слова: суб'єктивний ідеалізм, Дж. Берклі, розсудок, розум, існування, суперечність, дистанційне навчання, принцип активності суб'єкта.

Ключевые слова: субъективный идеализм, Дж. Беркли, рассудок, разум, существование, противоречие, дистанционное обучение, принцип активности субъекта.

Key words: subjective idealism, J. Berkeley, reason, mind, existence, contradiction, distance learning, the principle of the subject's activity.

СОЛЯНИК СВІТЛАНА ФЕДОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін
Київського інституту інтелектуальної власності та права,
кандидат філософських наук*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

Стрімке поширення інформаційно-комунікаційних технологій та соціальні трансформації, що відбуваються під їх впливом, надають все зростаючий вплив на особистість. Сучасне суспільство все більше набуває рис інформаційного. З'являються нові вимоги як до людини, так і до її освіти в широкому сенсі цього слова: до її професійних та особистісних якостей, творчих, креативних можливостей, її знань і умінь оперувати ними, постійно оновлювати, розширювати та будувати нові. Тому гарантом майбутнього інтелектуального потенціалу нації стає інформатизація освіти.

Першим, хто спробував зрозуміти що відбувається в сучасному суспільстві, оцінити значення інформації і розвиток комунікаційних технологій був американський соціолог Деніел Белл. Вчений справедливо підкреслював, що для розвитку суспільства важливе значення мають теоретичні знання, причому не самі по собі, автілені в технологіях, в інтелігенції як носіїв цих знань. На думку Д. Белла інформаційне суспільство – це перш за все «суспільство знання», суспільство, в якому інформація перетворюється в джерело зміни всієї соціальної системи [1].

Питанню інформатизації освіти присвячено значну кількість публікацій вітчизняних вчених, зокрема: В. Ю. Бикова, Я. В. Булахової, М. І. Жалдака, М. З. Згуровського, М. П. Лещенка, В. І. Лугового, Н. В. Морзе, С. М. Ніколаєнко, В. В. Олійника, А. Ю. Пилипчука, О. В. Співаковського, О. М. Спіріна та ін.

На думку сучасного вченого, академіка В. Ю. Бикова, ступінь впровадження інформаційно-комунікативних технологій в освіту значною мірою відбиває глибину і масштаби інформатизації суспільства, а сам цей процес має всеохоплюючий характер відносно системи освіти. Саме тому впровадження ІКТ в освітній процес сприяє виконанню більшості завдань, що стоять перед всією системою освіти. Таким чином, реалізація головної мети інформатизації освіти багато в чому співпадає з загальними цілями розвитку освіти [2].

Сучасними тенденціями інформатизації освіти є: створення єдиного освітнього простору; активне запровадження нових засобів і методів навчання, що орієнтовані на використання інформаційних технологій; синтез засобів і методів традиційного та комп'ютерного навчання; створення системи випереджальної освіти; виникнення нового напрямку діяльності викладача – розробка інформаційних технологій навчання та програмно-методичних комплексів; зміна змісту діяльності викладача: з передавача знань до розробника нової технології (що, з одного боку, підвищує його творчу активність, а з іншого – потребує високого рівня технологічної та методичної підготовки); формування системи безперервного навчання як універсальної форми діяльності, що спрямована на постійний розвиток особистості протягом усього життя [3].

В Україні недостатньо розроблений комплексний підхід до вирішення питання єдиної стратегії розвитку інформатизації освіти. Процес розроблення організаційно-нормативних й організаційно-правових механізмів управління інформатизацією та їх упровадження відбувається досить повільно. Найповніше на сьогоднішній день концепція інформатизації освіти відображена в таких нормативних документах: Державній національній програмі «Освіта. Україна ХХІ століття», Законах України «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», Державній програмі «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки, «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», Державній цільовій науково-технічній програмі «Впровадження і застосування грідтехнологій на 2009–2013 роки», Постанові Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. № 326 «Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів», Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, Державній програмі «Вчитель», «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір»; концепції розвитку дистанційної освіти в Україні [4], де запропоновано вирішення низки завдань та проблем інформатизації національної освіти.

Демонструючи зростаюче значення інформації та інформаційних технологій в житті сучасної людини, досить часто не враховується той стан в якому знаходиться країна. Тому саме в умовах переходу України до інформаційного суспільства гостро постає проблема визначення цілей, цінностей і сенсу освіти, оскільки освіта є особливим видом людської діяльності, головним завданням якої є трансляція культури,

передача досвіду і знань від одного покоління до іншого, розвиток особистості людини, її культурного потенціалу, формування її як творця нової культури.

Обравши вектор євроінтеграції, Україна визнає необхідність підвищення рівня системи освіти до світових стандартів. Підвищення ефективності видів діяльності в освітянському просторі безпосередньо залежить від створення й використання сучасних інформаційних інновацій. Наростаючий інформаційний вал призводить до того, що виникають нові сфери людської діяльності, нові професії, а значить, і нові культурологічні та соціальні завдання. В умовах становлення інформаційного суспільства необхідна модель освіти, що «запускає» процеси саморозвитку, самоосвіти, самоорганізації, які забезпечують адаптацію особистості до умов швидко змінюваного зовнішнього середовища. Це має бути така модель, в якій заходи, орієнтовані на формування у студента підприємницьких умінь, готовності жити в ринкових умовах, оскільки відставання у сфері інформатизації в цілому та самій системі освіти може мати незворотні наслідки. Завдяки проникненню комп'ютерних технологій у всі сфери життєдіяльності людини змінюються класичні цінності освіти, пропонуючи якісно нові проблеми елементарної, так званої комп'ютерної грамотності. За таких обставин інформатизація освіти розглядається сьогодні як абсолютна та обов'язкова умова створення інтелектуальної бази інформаційного суспільства.

Однією з головних тенденцій інформатизації освіти стає поширення неперервної освіти яка буде орієнтуватися на останні досягнення науки та техніки, в тому числі на сучасні інформаційні технології які здатні задовольнити зростаючий попит людей на якісні знання. Надати таку можливість зможе дистанційна освіта, яка вже зарекомендувала себе та знайшла широке застосування у світі. Це нова, прогресивна форма навчання, яка володіє більшими потенційними можливостями. Сфера можливого застосування дистанційного навчання досить широка: від цілісної підготовки фахівців до окремих курсів та фрагментів дидактичного забезпечення під час різних видів занять. Основними принципами дистанційного навчання є інтерактивна взаємодія у процесі роботи, надання студентам можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу, а також консультаційний супровід у процесі дослідницької діяльності [5].

В Україні вже зроблені перші кроки впровадження дистанційних технологій в навчальний процес. Епідемія COVID-19 прискорила цей процес. Поступово йде накопичення науково-методичного, кадрового та виробничого потенціалу, інформаційних ресурсів і технологій. «Однак не можна не бачити, що при всіх своїх позитивних моментах інформаційне суспільство не тільки провокує, а й посилює споживацьке ставлення людей до світу, оскільки сприяє оцінюванню будь-якого явища лише з точки зору утилітарної корисності його знання, і, отже, породжує небезпеку інформаційної залежності, формування інформаційно-одновимірної людини. Крім того, створювана інформаційним

суспільством, середовище знань стає для деяких їх носіїв певною віртуальною реальністю, яка нерідко опиняється більш значущою, ніж сама дійсність. У зв'язку з цим гостро постає питання про культуру людини в суспільстві інформації» [6].

Формування нової людини – «людини інформаційної» – це одна з базисних характеристик інформаційного суспільства. У цій характеристиці особливо важливим і значущим є те, якою повинна бути особистість в умовах інформатизації. В умовах розгортання інформатизації кожне з діалектично взаємозв'язаних начал людини – фізичне, психічне й соціальне – вимагає спеціального врахування, оскільки тільки в цьому випадку нові можливості інформаційного суспільства можуть бути повною мірою використані для розвитку людини. Без урахування специфіки цих начал людини інформатизація здатна викликати негативні суспільні наслідки [7].

Отже, сучасний університет – це інноваційний університет, який забезпечує реалізацію трьох найважливіших складових: освітню, наукову та інноваційну діяльність. Основним завдання якого є підвищення якості освітніх послуг, забезпечення їх відповідності національним, європейським і міжнародним фаховим стандартам. Тому ідеєю, яка представляє собою аксіологічний фундамент освіти в умовах інформаційного суспільства, може стати ідея формування цілісної особистості, здатної і готової до інновацій і самореалізації в процесі трудової діяльності, яка має професійну культуру, що об'єднує в собі професіоналізм діяльності та професіоналізм особистості; а системоутворюючим принципом – принцип цілісності.

Список використаної літератури:

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. М. : Academia, 2004. 956 с.
2. Биков В. Ю. Основні концептуальні засади інформатизації освіти і головна парадигма майбутнього суспільства знань [Текст] / В. Ю. Биков, ред. кол.: І. А. Зязюн та ін.; упоряд.: О. М. Отич, О. М. Боровік // «Я-концепція» академіка Н. Ничкало у вимірі професійного розвитку особистості: зб. наук. пр.; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – К., 2014. – С. 32–42.
3. Дослідження світових тенденцій розвитку інформатизації освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ivo.kneu.edu.ua/ua/dosl_glot/projects_sglot/proj_soit/informedu/
4. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua> (дата звернення 15.03.2020).
5. Шаран Р. В. Провідні тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні / Р. В. Шаран // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2012. – № 5. – С. 220–224. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2012_5_50
6. Грехнёв В. С. Информационное общество и образование [Текст] / В. С. Грехнёв // Вестн. Московского ун-та. Сер. 7: Философия. – 2006. – № 6. – С. 88–106.

7. Дзьобань О. П. Соціокультурний простір інформаційного суспільства як середовище буття сучасної людини / О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко // Вісн. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Х. : Право, 2014. – № 2 (21). – С. 12–21.

Ключові слова: інформаційне суспільство, освіта, комп'ютерні технології, дистанційне навчання, інноваційна діяльність.

Ключевые слова: информационное общество, образование, компьютерные технологии, дистанционное обучение, инновационная деятельность.

Key words: information society, education, computer technology, distance learning, innovative activity.

МАТЮШИНА ІННА ІВАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри філософії, кандидат філософських наук*

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА ТЗНПК ДЛЯ ВСТУПУ В МАГІСТРАТУРУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРАВО»

Система вищої освіти в Україні а останнє десятиліття зазнає постійних змін, ці зміни, в тому числі, характеризуються формалізацією та систематизацією вимог до здобувачів вищої освіти, яке, на думку реформаторів, має привести до реального підвищення рівня тих, хто буде навчатися у вищих навчальних закладах.

Одним із суттєвих кроків до підвищення якості відбору здобувачів вищої освіти магістерського рівня зі спеціальності «Право» є введення вступних випробувань не тільки з іноземної мови та правових дисциплін, але з «Тесту на загальні навчальні правничі компетенції», а саме: критичного, аналітичного та логічного мислення. Ми вже писали про певні об'єктивні складності підготовки студентів до цього тесту, але робота зі студентами 4-го курсу по підготовці до розв'язання цих тестів постійно надає матеріал для роздумів над суб'єктивними складнощами підготовки до тестування та над шляхами подолання цих складнощій. (Адже практична робота з і студентами в аудиторіях – це справжня робота по спостереженню як за процесами мислення, які сформувались у цих студентів, так і з'ясування типових проблем та помилок мислення, які заважають не тільки успішному складанню тестів, а й якісній майбутній професійній діяльності.) На нашу думку, однією з проблем, яка не дозволяє складати тестування успішно, це недостатній рівень справжнього критичного мислення у певної частини студентів 4 курсу, який неможливо усунути за декілька місяців підготовки, оскільки ця компетентність має розвиватися протягом багатьох років навчання й у школі, й у вищому навчальному закладі. Але з іншого боку, ми можемо суттєво підвищити ефективність мислення, в тому числі